

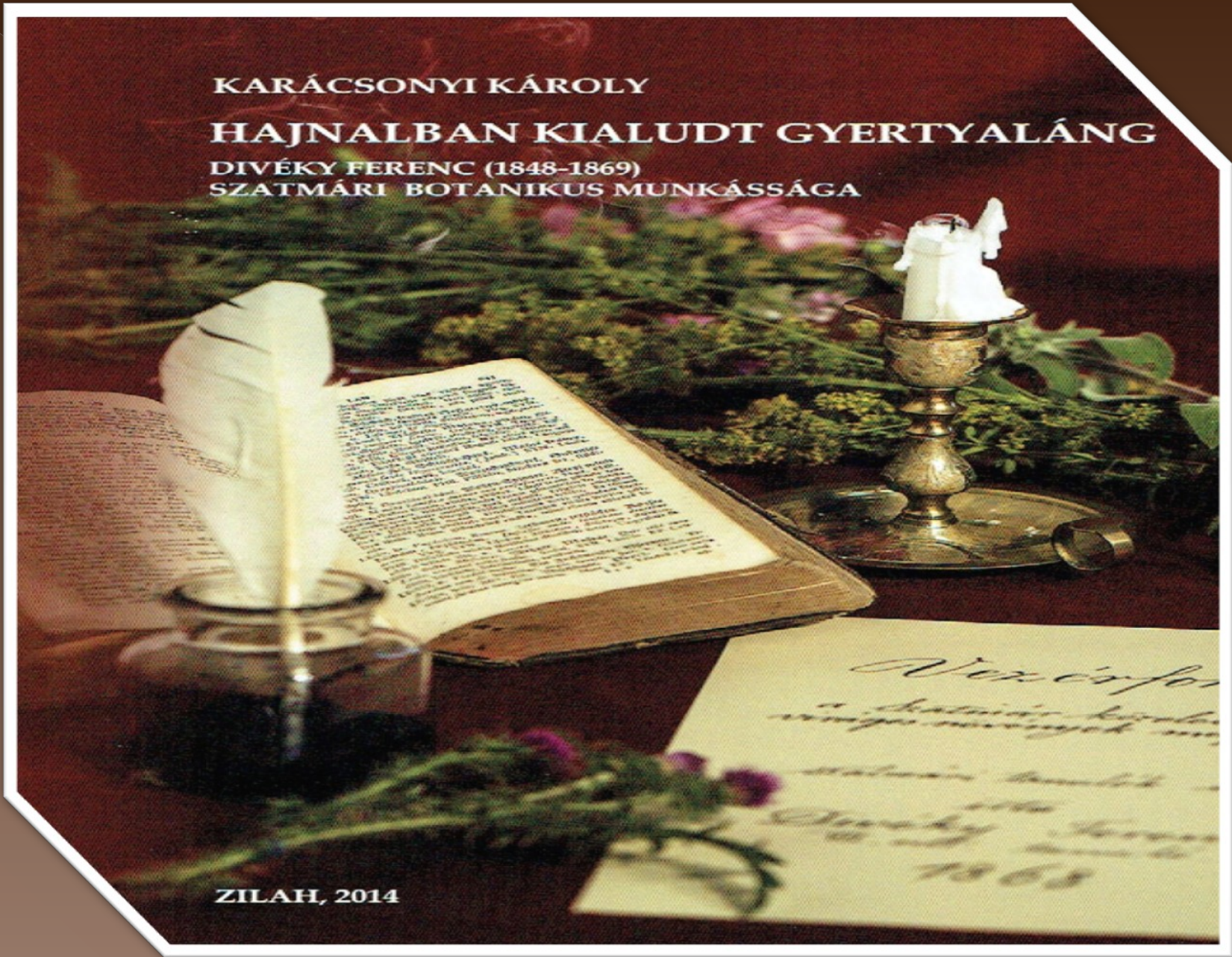
KARÁCSONYI KÁROLY

HAJNALBAN KIALUDT GYERTYALÁNG

DIVÉKY FERENC (1848-1869)

SZATMÁRI BOTANIKUS MUNKÁSSÁGA

ZILAH, 2014

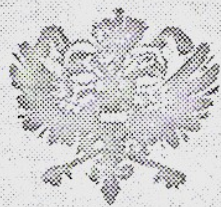
KIS GYERMEKEK
ISPUTALJA.

MELLYBEN

Külömbféle Nevezetesebb Nyelv-
vályai, és külö Hibái a' kis Gyermek-
nek, 's ezek első lehető orvoslásnak mód-
gyai hátfogson meg - isztak.

CSAPO JOSEF

Medicinae Doctor, és Nemes Szabad
Királyi DEBRECZEN Városának
Physikusá által

N. KAROLYBAN.

*****

Sz. N. PAP ISTVÁN Typograph. által
1771 Éltendőben.

Csapó József
orvosbotanikus 1771-ben
Nagykárolyban megjelent
gyermekgyógyászati
szakkönyvének címlapja

CURIA EPISCOPALIS SATMARIENSIS
 EPISCOPIA ROMANO-CATOLICĂ – SATU MARE
 RÓMAI KATOLIKUS PÜSPÖKSÉG – SZATMÁRNÉMETI
 RÖMISCH KATHOLISCHE DIÖZESE – SATHMAR.

☎/☎ 0040-261-714.955; 716.451; 0361-809.830; 0742-070011.

E-mail: puspokseg@szatmariegyhazmegye.ro
<http://szatmariegyhazmegye.ro>

10/2014. sz.

EXTRACTUS EX LIBRO BAPTISATORUM
 EXTRAS DIN MATRICOLA DE BOTEZURI
 KERESZTELÉSI ANYAKÖNYVI KIVONAT
 AUSZUNG AUS DEM TAUFREGISTER

Parochia, Parohia, Plébánia, Pfarrei: **Felsőbánya**, Annus, Anul, Év, Jahr: 1848.
 Num. curr., num. cur., folyó szám, lfd. Nr. -

Annus, dies et mensis Nativitatis Anul, luna și ziua nașterii Születési év, hónap és nap Geburtsdatum: Jahr, Monat, Tag		1848. November 21.
Annus, dies et mensis Baptismi collati Anul, luna și ziua botezului A keresztelés éve, hónapja és napja Taufdatum: Jahr, Monat, Tag		1848. November 26.
Nomen Baptismi Numele botezatului A keresztelt neve Name des/der Getauften		Ferenc
Genus et legitimus prolis Genul și legitimitatea botezatului A keresztelt neme és törvényessége Geschlecht und Legitimität des/der Getauften		Fi, törvényes
Domicilium parentum Domiciliul părinților Szülők lakóhelye Wohnort der Eltern		-
Nomen, cognomen, religio et conditio Numele, prenumele, religia și ocupația	Patris Tatál Apa Des Vaters	Divéki Ferenc , r. kath., kir. lovag, F. Bánya
Vezetéknév, keresztnév, vallás és foglalkozás	Matris Mama Anyá Der Mutter	Papp Anna, r. kath.
Name und Vorname, Religion sowie Beruf	Patrinorum (testis) Naşii Keresztszülők Die Taufpaten	Barzur József, Szűcs Anna
Nomen et cognomen Baptisans Numele și prenumele preotului (botezatorului) Keresztelő neve Taufspender		Pilászi Mihály plebános
Observationes Observații Megjegyzések Bemerkungen		

In quorum fidem – In conformitate cu originalul – Fentiek hitelül – Für die Richtigkeit

Datum:

Data:

Dátum: Szatmárnémeti, 2014. január 21.

Datum:

Várady Lajos

archivarius – arhivar – levéltáros – archivar

Divéky (Divéki) Ferenc
 keresztelési anyakönyvi
 kivonata

1842.	Erasibu törvénye	Fox János a v. Protázata Sidonia rtk	kis hroman	Háringai Kasmitka Mária	Demek A. k.	—
1843.	Erasibu törvénye	Kramonik János Majdik Mária rtk	V. munkás	Háringai Lánerki István Molnai Anna	Demek A. k.	—
1844.	András törvénye	Lapsántrki József Domanofski Eva rtk	V. munkás	Háringai Ötvös János Imrisák Johanna	Demek A. k.	—
1845.	András törvénye	Poremnki Ferenc Beisz Johanna rtk	V. munkás	Háringai Kilomajcs István Domanofski Anna	Demek A. k.	—
1846.	Ferenc törvénye	Divéki Ferenc Papp Anna rtk	kis horvát	Háringai Lapsántrki János Kramm Mária	Demek P. k.	—
1847.	András törvénye	Szabi József Szabi Teréz rtk	kis munkás	Háringai Kavany József Süts Anna	Pláni Mi. Kily plébános	—
1848.	András törvénye	Szabi József Szabi Teréz rtk	kis munkás	Háringai Dacher Alajos Luhár Mária	Demek P. k.	—

SZATMÁRI PÜSPÖKI ÉS KÁPTALANI LEVÉLTÁR
 Ez a dokumentum a Szatmári Püspöki és Káptalani Levéltár gyűjteményébe tartozik.

Divéki Ferenc születésének bejegyzése a felsőbányai 1842-1850 évi anyakönyvben (Szatmári Püspöki és Káptalani Levéltár)

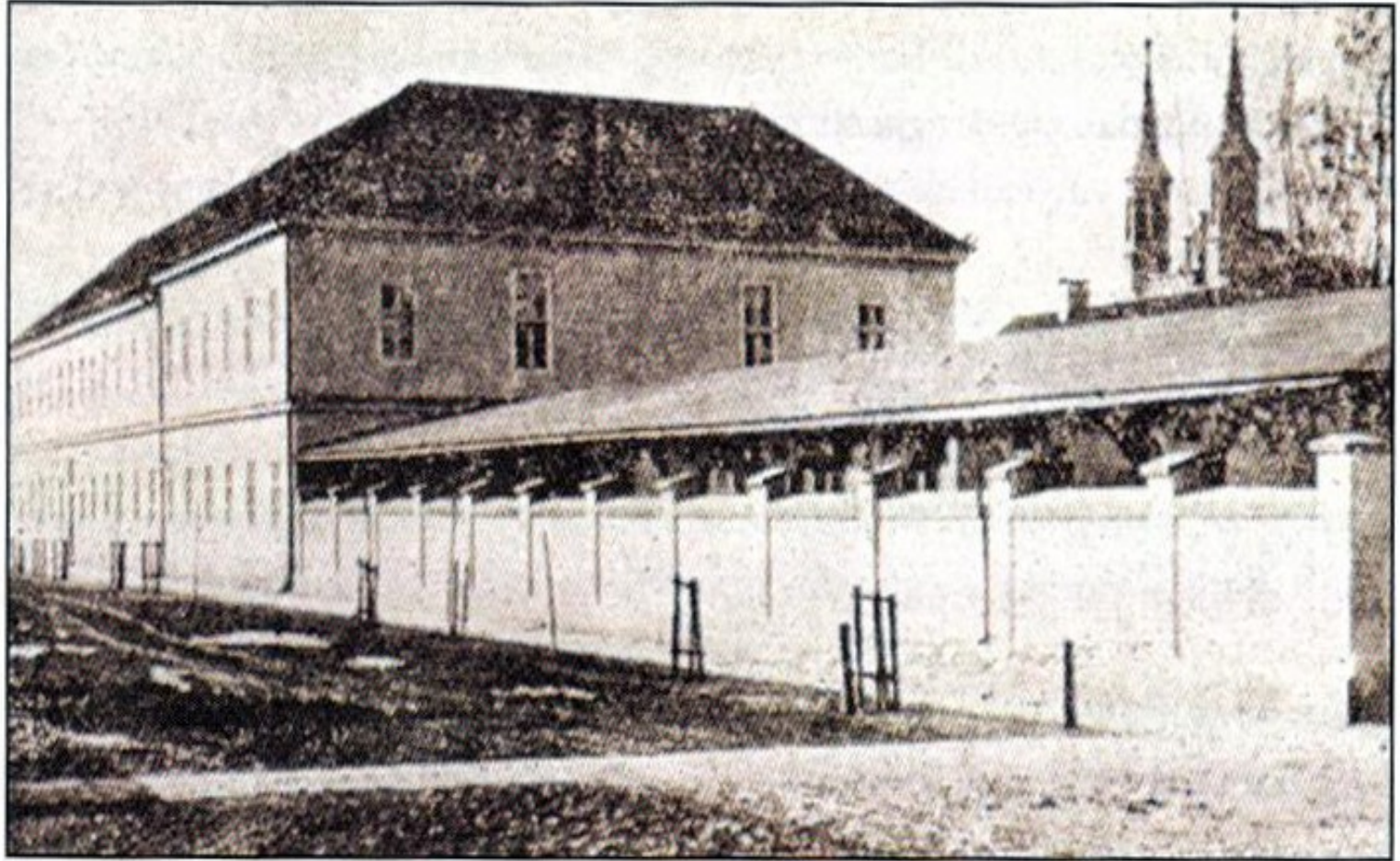
**Az 1793-ban épült felsőbányai román görög katolikus templom
(Hitter Ferenc festménye)**

**A vitkai 1748-ban emelt és 1815-ben
átépített római katolikus templom**

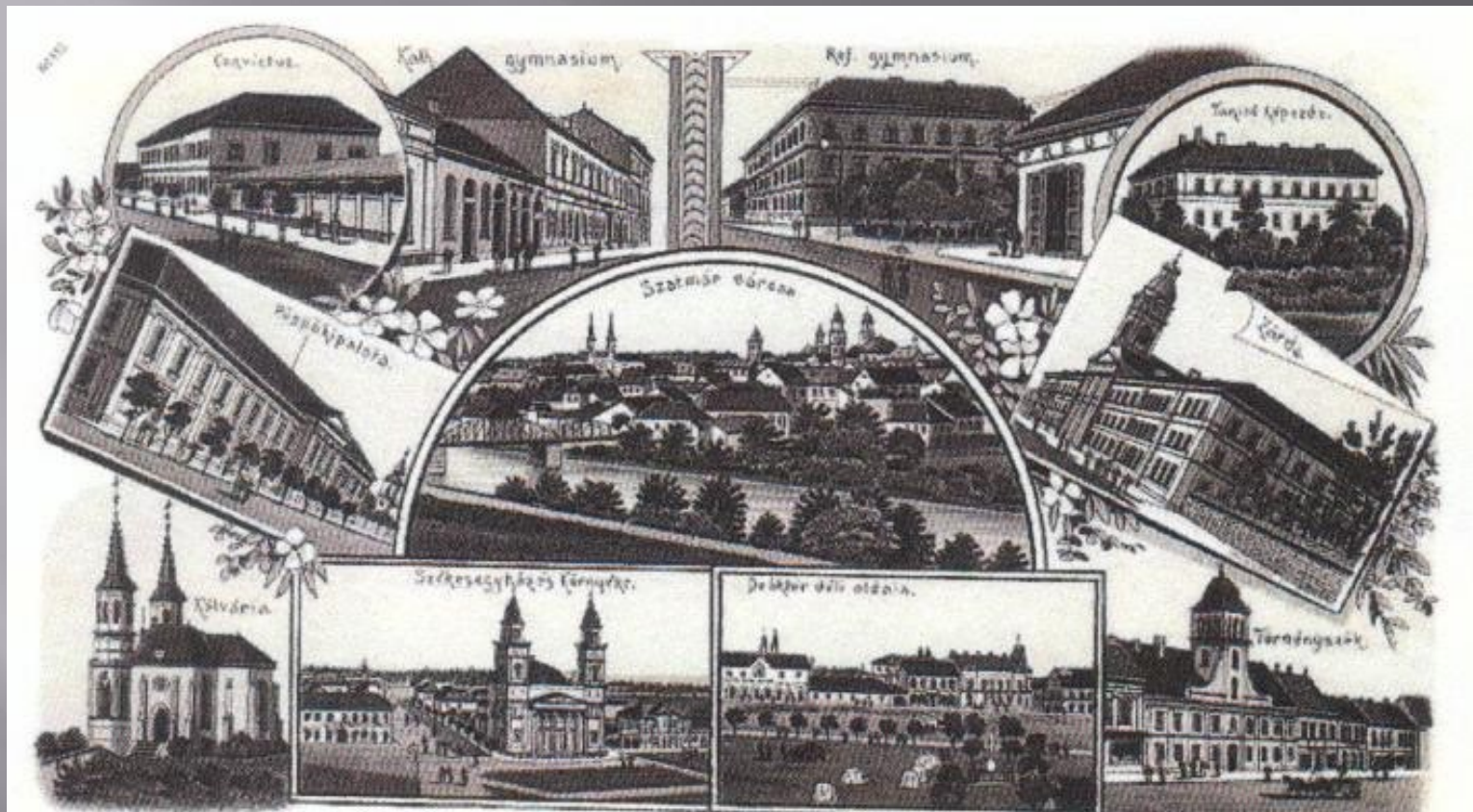

**Szatmár-Németi főtere a püspöki székesegyházzal.
Mednyászky László rajza (Géresi, 1891)**

A régi püspöki konviktus épülete (Bura & Ilyés, 2007)

A szatmári római katolikus gimnázium az egykori Kazinczy – ma Ștefan cel Mare – utcában (a felső sorban a második)

A római katolikus gimnázium az egykori Kazinczy utcán

HATODIK OSZTÁLY.

Folyó szám	A tanulónak neve, hitvallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Ehkölesi viselet	Figyelem	Szorgalom	R e n d e s t a n t á r g y a k									Rendkívüli tantárgy	Helyzeti szám 32 között	Általános so- rozat.	
					Hitnan	Latin nyelv	Görög ny.	Magyar ny.	Német ny.	Román ny.	Történelem	Mennyiség- tan	Hőlelészet- tan				Ének
1	Anderkó István g. k.	törv.	kellő	kellő	jó	elégs	elégs	elégs	elégs	elégs	jó	jó	elégs		22	I. r.	
2	Béresi József r. k.	dics.	kellő	kellő	elégs	elégs	elégs	jó	elégs		elégs	elégs	elégs		24	I. r.	
3	Blahunka Gyula r. k.	törv.	kellő	kellő	kit.	jeles	jó	jeles	jó		jeles	jó	jeles		9	I. r.	
4	Buza Sándor r. k. conv.	dics.	esz.	kellő	kit.	jeles	jeles	jeles	jó		jeles	jeles	jeles		3	jeles	
5	Cserenyák Károly r. k.	törv.	kellő	kellő	jó	jó	elégs	elégs	elégs		elégs	elégt	jó	jeles	27	II. r.	
6	Divéki Ferencz r. k. öszt.	péld.	esz.	erny.	jeles	kit.	kit.	kit.	jeles		jeles	jeles	jeles		1	jeles	
7	Éder Ede r. k. conv.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jó	jó	jó		jeles	jeles	jeles		10	I. r.	
8	Gergelyffy István r. k.	péld.	esz.	erny.	kit.	jeles	jeles	jeles	jeles		jeles	jeles	jeles		3	jeles	
9	Góznér Antal r. k.	törv.	vált.	hany	elégs	elégs	elégs	elégs	jó		elégs	elégt	elégs		23	II. r.	
10	Huszka László r. k.	törv.	kellő	hany.	jó	elégs	elégs	elégs	elégs		elégs	elégs	elégs		25	I. r.	
11	Kaffka Gyula r. k. öszt.	törv.	vált.	hany.	elégs	elégt	elégs	jó	elégs		elégs	elégs	elégs		31		
12	Kis Ernő hely. hitv.	törv.	vált.	csék.	elégt	elégt	elégs	elégt			elégt	elégt	elégs		32	II. r.	
13	Kocziba Jakab r. k. conv.	dics.	esz.	erny.	kit.	kit.	jeles	kit.	jeles		jeles	jeles	jeles		2	jeles	
14	Kosztány Ignác r. k.	dics.	kellő	kellő	jeles	kit.	jeles	kit.	jeles		jeles	jeles	jeles		4	jeles	
15	Kosztka Árpád r. k.	törv.	vált.	hany.	elégs	elégs	elégs	elégs	jó		elégs	elégs	elégs		29	I. r.	
16	Id. Kovách Lajos r. k.	törv.	vált.	hany.	jó	elégs	elégs	jó	elégs		elégs	jó	elégs		19	I. r.	
17	If. Kovács Lajos r. k. conv.	dics.	kellő	kellő	jó	jó	elégs	jó	jó		jeles	jó	jó		12	I. r.	
18	Kresnyák István g. k.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	jó	jó	jó	jeles	elégs	elégs	jó		17	I. r.	
19	Kriszta László g. k.	dics.	esz.	erny.	jeles	jeles	jeles	jeles	jó	jeles	jeles	jeles	jeles		6	jeles	
20	Kunczl Sándor r. k.	dics.	kellő	kellő	elégs	jó	elégs	elégs	elégs		elégs	elégs	elégs		26	I. r.	
21	Lukács Sándor g. k.	dics.	kellő	kellő	elégs	jó	elégs	elégs	elégs	jeles	elégs	elégs	elégs		20	I. r.	
22	M. Inár Lajos r. k.	dics.	kellő	kellő	jó	jó	jó	jó	jó		jó	jó	jó	jeles	13	I. r.	
23	Nuricsán Gerő r. k.	dics.	kellő	erny.	jó	elégs	elégs	elégs	elégs		jó	jó	jó		21	I. r.	
24	Ruti Mihály r. k.	dics.	kellő	kellő	jó	jó	elégs	elégs	jeles		jó	jó	jó		14	I. r.	
25	Roóz Samu héber	törv.	kellő	kellő	kit.	jeles	jó	jó	jeles		jó	jeles	jeles		7	I. r.	
26	Schirulsky Gyula r. k.	dics.	kellő	kellő	jeles	jó	elégs	jeles	jó		jeles	elégs	jó		16	I. r.	
27	Somogyi Gyula r. k.	e	l	m	a	r	a	d	t								
28	Szabó József r. k.	dics.	kellő	kellő	kit.	jó	jó	jeles	jó		jeles	jeles	jeles		11	I. r.	
29	Szabó Pál r. k.	törv.	kellő	kellő	elégs	elégs	elégs	elégs	elégs		elégs	jó	elégs		30	I. r.	
30	Szécsényi Lajos r. k.	dics.	kellő	kellő	jó	jó	jó	jó	jó		jó	jeles	jó		15	I. r.	
31	Szőcs Demeter g. k.	dics.	kellő	kellő	jeles	elégs	elégs	elégs	elégs	jó	elégs	jó	elégs	jó	28	I. r.	
32	Ternyei Béla r. k. conv.	törv.	kellő	kellő	jeles	jó	elégs	jó	jeles		jó	jó	jó		18	I. r.	
33	Vodicska Antal r. k.	dics.	kellő	kellő	jeles	jeles	jó	jeles	jó		jeles	jeles	jeles		8	I. r.	

Nagybúny 1830-ban épült és ma is fennálló kőtemploma

Sor-szám	A tanuló neve és születésének kelte	Hazája, születés-helye, laka	Atyjának vagy gyámjainak neve, állapota és lakhelye	Oszlondíj-s tandíjmentes vagy fizető-e?	Valtság				
5.	Divéki Ferenc, 1848. nov. 21.	Keletmár m. Kőbánya	Anyja özv. Divéki Ferencné szül. Pap Anna, Kővár. Nagybánya	Aggón tanár alapítványból 100 Ft áll. évi tandíjmentes 1869. nov. 12. 37619	Róm. K.				
Tantárgyak	I d o s z a k o k								Észrevételek.
	I.		II.		III.		IV.		
	Előme-netel	Szor-galom	Előme-netel	Szor-galom	Előme-netel	Szor-galom	Előme-netel	Szor-galom	
Hittan	2.	2.	2.	2.					<p>I. Jelis küldetésig és kitartó folyda- nos munkálka- dás által ki- tűnik.</p> <p>II. Irányi visel- te, y emmirelőzőre irányított folyda- nos tevékenysé- ge dicsőítőre méltó.</p> <p>III. 1869. március 27-én meghalt.</p> <p>IV.</p>
Magyar nyelv	2.	1.	2.	1.					
Latin nyelv	1.	1.	1.	1.					
Görög nyelv	1.	1.	2.	2.					
Német nyelv	2.	1.	2.	2.					
Földrajz	—	—	—	—					
Történelem	1.	1.	1.	1.					
Természetrész	—	—	—	—					
Mennyiségtan	1.	1.	2.	1.					
Természettan	2.	1.	1.	1.					
Vegytan	—	—	—	—					
Bölcsészlet	1.	2.	1.	1.					
Rajz	—	—	—	—					
Testgyakorlat	—	—	—	—					
Szépírás	—	—	—	—					
Ének	—	—	—	—					
Írásbeli dolgozatainak külalakja	írása és rendje.		írása és rendje.						
Az igazolatlan elmu- lasztott tanórák száma	—		—						
Az igazolt elmulasz- tott tanórák száma	—		—						
Magaviselete	feldás		feldás.						
Az általános sorozat	—		—						

Divéky a VIII. osztálybeli első két évnegyedének érdemsorozata. A harmadik negyedévet már nem zárhatta le

Nagybánya főtere a XIX. század második felében

Sziklás hegyoldal a Rozsály csúcsa irányában (Hitter Ferenc felvétele)

38	31	Stad Balazs ö. sz. Lunnschuch Hon. kis utvártási nyje	No	nő	53	sz	Lüdölöb
39	april 2. állítólag	Divéky Ferenc szatmári főgymnáziumi tanulói	No	f	19	sz	éhrég s/gyis
	april	Anna Buzsák Mihály	No	nő	19		

Lüdölöb	rézemele	No	Lukács Tivadar pleb.	SZATMÁRI PÜSPÖKI ÉS KÁPTALANI LEVÉLTÁR Ez a dokumentum a Szatmári Püspöki és Káptalani Levéltár gyűjteményébe tartozik
éhrég s/gyis	-	No april 5	Szabó Norbert Káptán	a romániai hely átjában hová fűvésztelvi végzet ment, halva találta a szót

Divéky Ferenc halálának bejegyzése a nagybányai anyakönyvben
(Szatmári Püspöki és Káptalani Levéltár)

CURIA EPISCOPALIS SATMARIENSIS
EPISCOPIA ROMANO CATOLICĂ – SATU MARE
RÓMAI KATOLIKUS PÜSPÖKSÉG – SZATMÁRNÉMETI
RÖMISCH KATHOLISCHE DIÖZESE - SATU MARE /SATHMAR

RO-440010 SATU MARE, Str. 1 Decembrie 1918, nr. 2.
☎/☎ 0040-261-714.955; 716.451; 0361-809.830; 0742-070011.

E-mail: puspokseg@szatmariegyhazmegye.ro;
<http://szatmariegyhazmegye.ro>

11/2013. sz.

EXTRACTUS TESTIMONII MORTIS
ACT DE DECES

HALOTTI ANYAKÖNYVI KIVONAT
AUSZUNG AUS DEM STERBEREGISTER

Parochia, Parohia, Plébánia, Pfareei, **Nagybánya** Annus, Anul, Év, Jahr, 1869.
Num. curr, num.cur., folyó szám, lfd. Nr. 39.

Annus, dies et mensis obitus Anul, ziua și luna morții Halálkozás éve, napja és hónapja Sterbedatum: Jahr, Tag, Monat	1869. április 3. álitólal
Locus originis et domicilii Locul de origine și domiciliul Származási- és lakóhely Geburtsort, Wohnort	Nagybánya
Nomen, cognomen, conditio et status defuncti Numele, prenumele, funcția și starea decedatului Halotti vezeték- és keresztnéve, foglalkozása, családi állapota Familien- und Taufname, Beruf, Familienstand	Divéki Ferenc , szatmári főgimnáziumi tanuló
Genus defuncti, Sexul decedatului Halott neme, Geschecht	fi
Religio defuncti, Religia defunctului Halott vallása, Religion	Róm. kat.
Aetas defuncti, Etatea decedatului Halott életkora, Alter des/ den Verstorbenen	19 éves
Morbus vel mortis genus Boala sau felul morții Halál oka Krankheit, Todesart	éhség s fagyás
Num Sacramentis provisus Dacă a primit sf. Sacramente Halotti szentségekben részesült-e? Ist mit dem hl. Sakrament versehen worden?	-
Nomen, cognomen et officium sepelientis Numele, prenumele și oficiul preotului Temetést végző neve és hivatala Name u. Stand des beerdigenden Priesters	Szabó Norbert káplán
Locus et dies sepulturae Locul și timpul inmormântării Temetés helye és ideje Ort und Zeit der Beerdingung	Nagybánya, április 5.
Observationes, Observări Megjegyzések, Bemerkungen	A rozsályi hegy aljában hová fűvészkedés végett ment, halva találtatott

In quorum fidem – In conformitate cu originalul – Fentiek hitelül – Für die Richtigkeit

Datum:

Data:

Dátum: Szatmárnémeti, 2014. január 24.

Das Datum:

Várady Lajos

archivarius – arhivar – levéltáros – archivar

**Divéky (Divéki) Ferenc
halotti anyakönyvi
kivonata**

1

2

3

4

Divéky gimnáziumi tanárai:

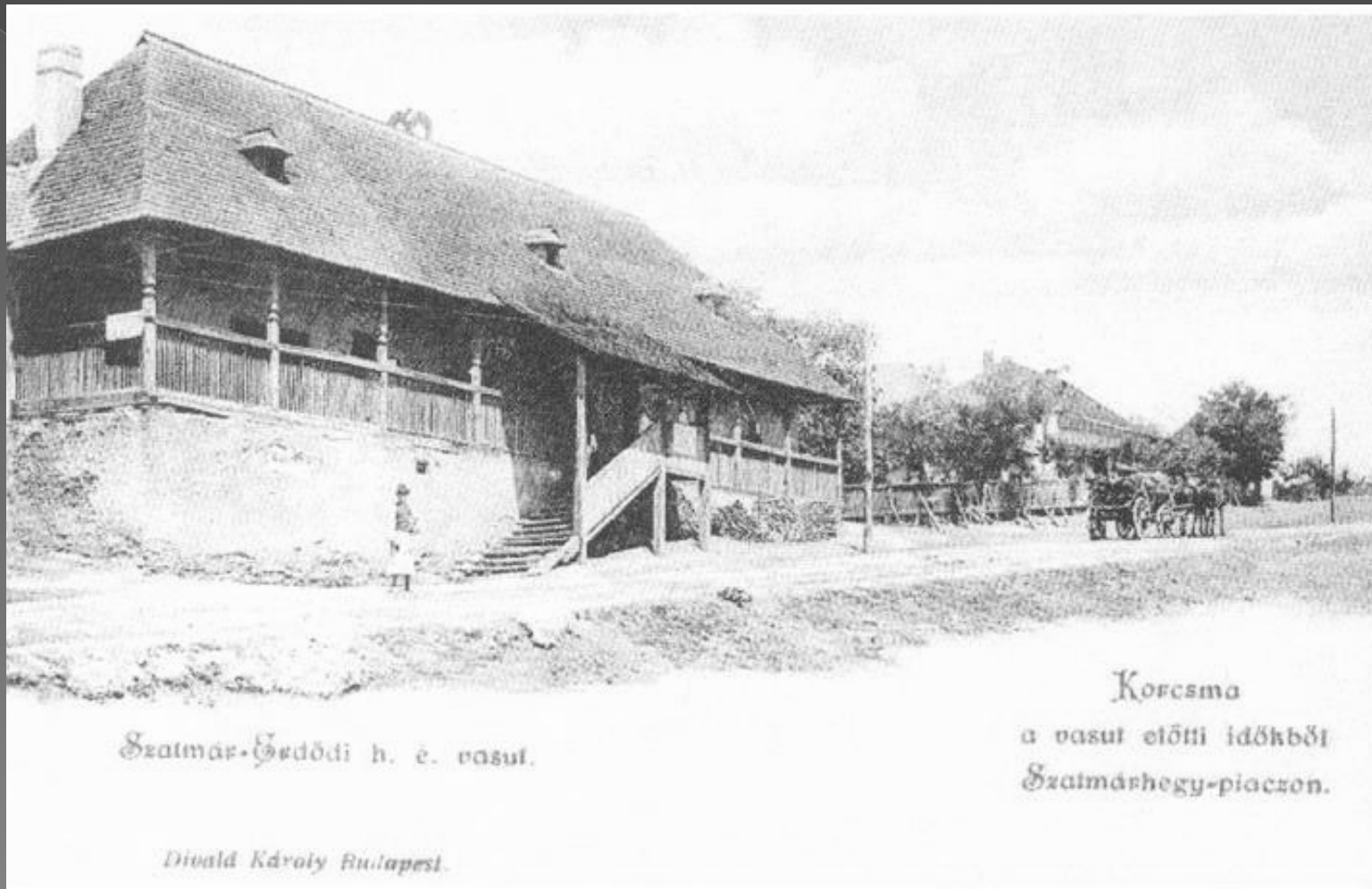
- 1. Hehelein Károly,**
- 2. Hámon József,**
- 3. Obermayer András –
Divéky gondnoka,**
- 4. Vikolinszy Béla
(Szatmári Püspöki és
Káptalani Levéltár)**

Lúcz Ignác sírja a nagykárolyi Mesterrészi temetőben

Kaffka Gyula Divéky osztálytársának sírja a nagykárolyi Mesterrészi temetőben

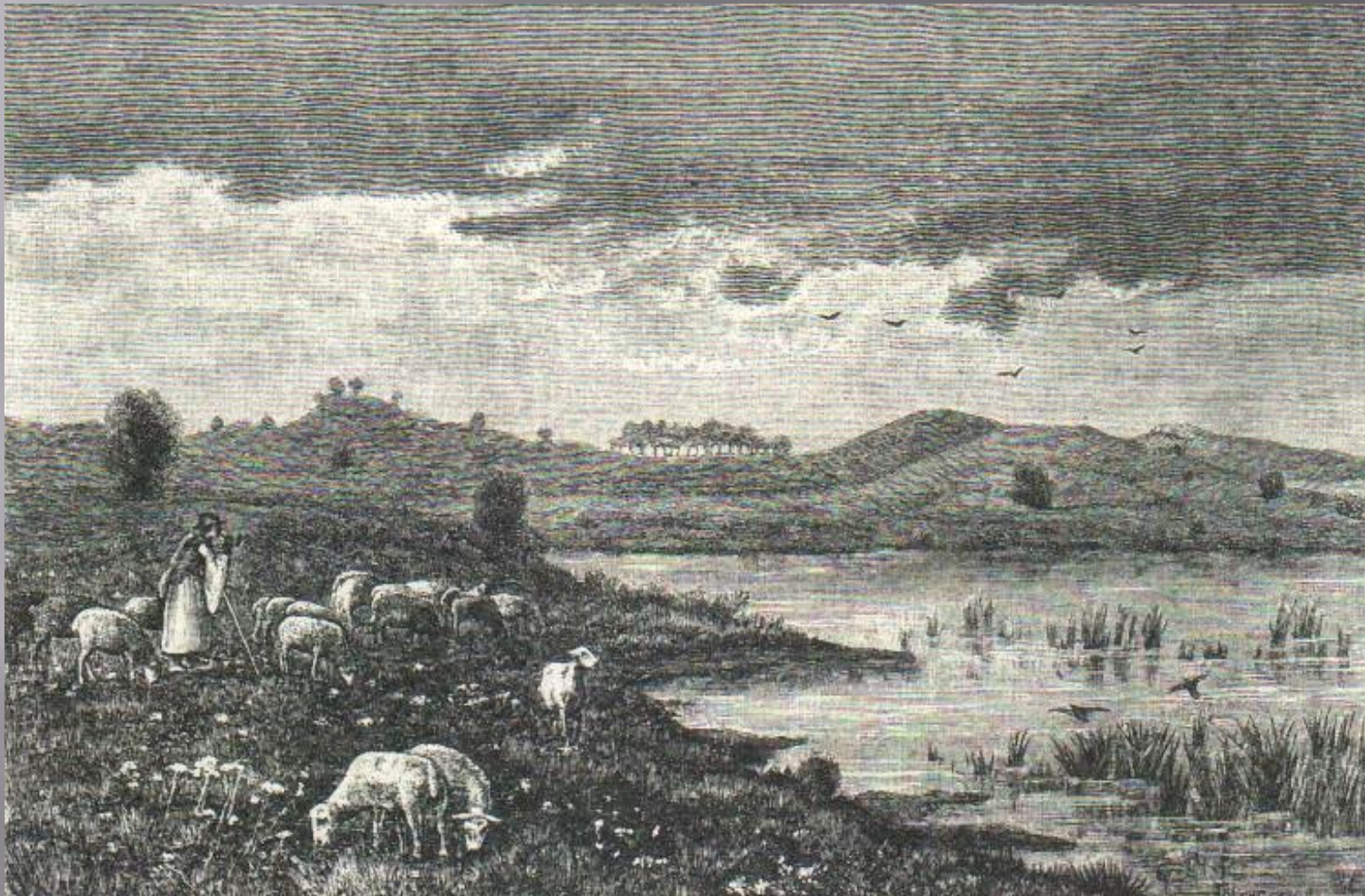

Szatmár-Hegyi h. é. vasút.

Korcsma
a vasút előtti időkből
Szatmárhegy-piaczon.

Divald Károly Budapest.

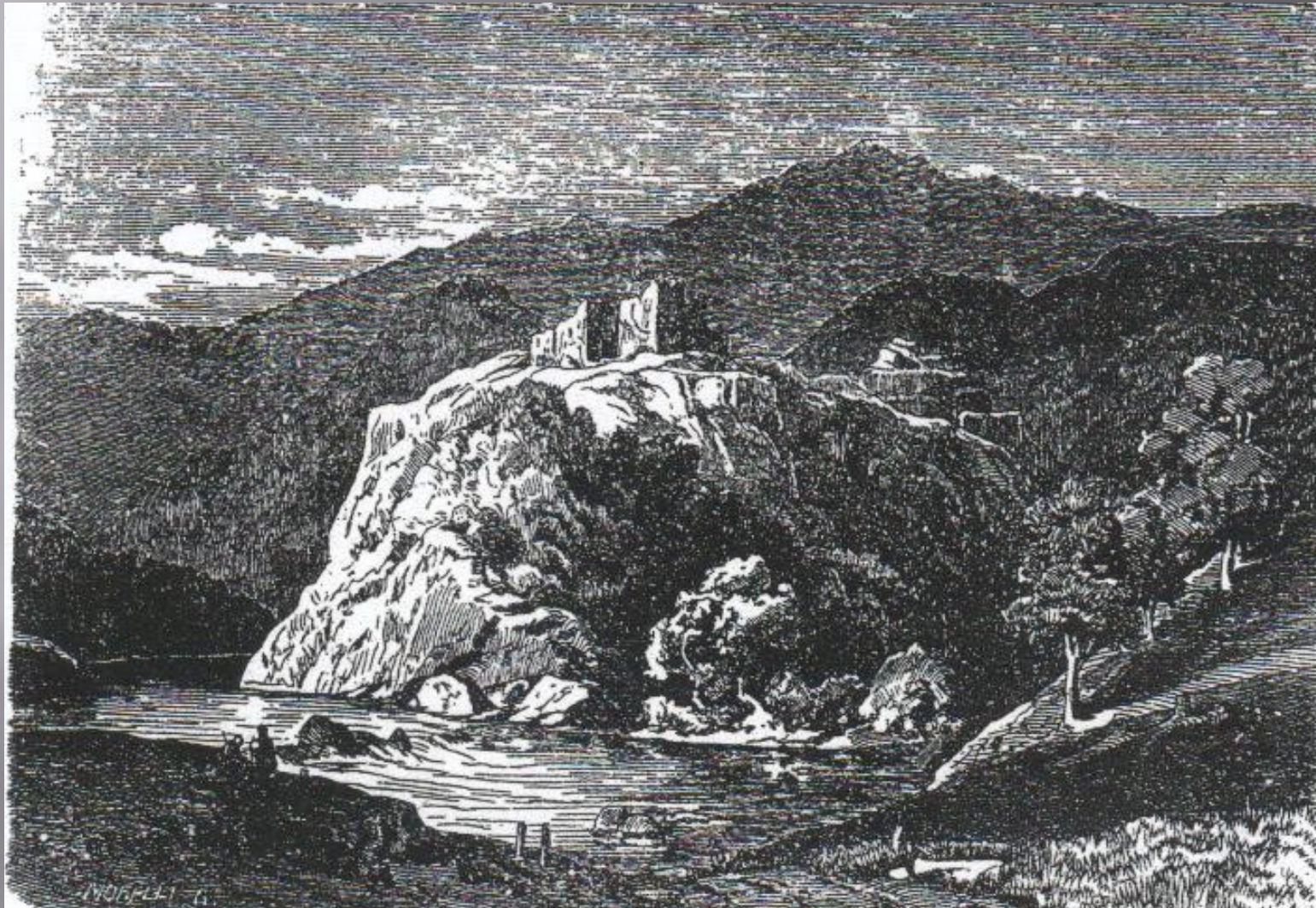
Vidéki fogadó Szatmárhegyen a XIX. század második felében (képeslap)

Nyírségi táj a XIX. században. Tölgyessy Artúr rajza (1891)

**A Károlyi kastély a XIX. század derekán Nagykároly központjában
(Vasárnapi Újság, 1859)**

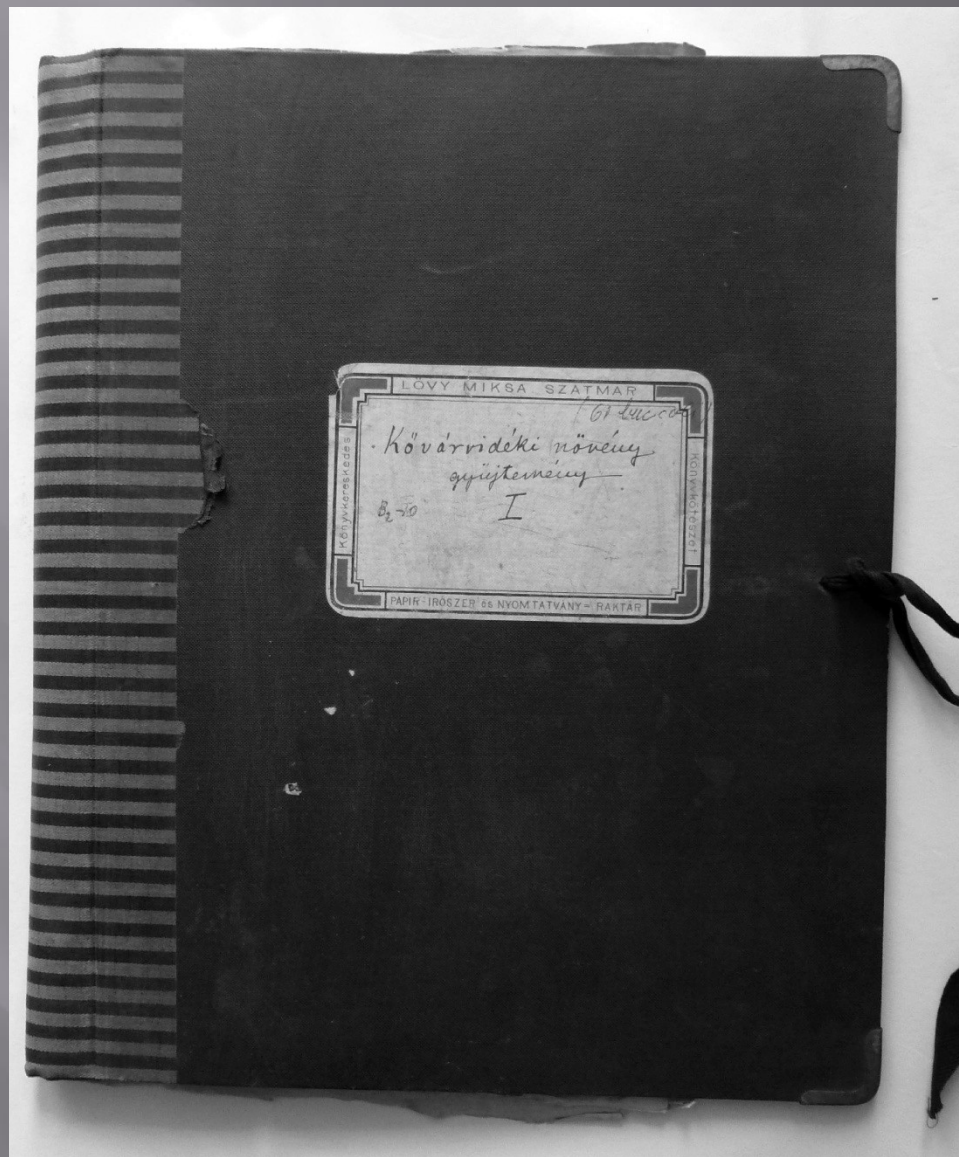

**Kővár romjai Keleti Gusztáv 1869-ben készült rajza alapján
(Palmer, 1894)**

A XVIII. században kibővített Tomcsányi kastély Vásárosnaményban

A Kővárvidéki növénygyűjtemény egyik mappafedele

Erythronium dens-canis a szatmári herbáriumából, magyar nyelvű kísérőcédulával

Erythronium maculatum seu
dens canis, veres Nyáharaggyar (pi-
ros Tavaszika, veres kankós) germán.
und Gündzafu. franz. Erythone, dent de
chien.
Hexandria monogynia
Cséke mics (lehaló
Virágcsere) harangforma, hat szirma
minden második szirm tövén belőlől
két bibircs.
Levelek tojáshelek, veres foltos, kocsan-
ján kettő. ~~szár~~
Amerikában gyöngyvirű fajta vanak.

Urtica pilulifera
Hortus Botanicus
apud Tula.

Urtica pilulifera a szatmári
herbáriumából, régi típusú
kísérőcédulával

Hottonia palustris a kővárvidéki
növénygyűjteményből

Silene multiflora a
budapesti
Természettudományi
Múzeum
herbáriumából.
Divéky gyűjtése.

Silene multiflora Pers.

In pratis arenosis comitatus Szabolcsienais
Octobri. 1866.

Ny. I. 11. 49. (89.) sz. leg. J. Divéky.

A Divéky által
Nagykárolyban gyűjtött
Carex hordeistichos a
budapesti
Természettudományi
Múzeum herbáriumából

Vezérfonal

a Szatmár közelében termő,
virágos növények meghatározásaia.

szatmári tanulók számára

írta

Divéky Ferencz,

VII. oszt. tanuló.

1868

A Vezérfonal... címlapja

I.

Linné seregeinek meghatározása.

- Lap.
1. Virágában megvan a porodai is, termé is 2.
Virágai vagy csak porodások, vagy csak termések 11.
  2. Porodai bibeje tetejére nőttek: Porodasterméjűek. Gynandria XXS. LXXXIV
Porodai nem nőttek bibejére 3.
  3. Porodai szabadok 4.
Porodai összenőttek 8.
  4. Porodai egyenlő hosszuk, néha a 11 porodai virágban 5 egyenlő magas, 5 egyenlő alacsony 5.
  4. Porodai páros számban egyenlőnek 17.
Porodai 5.

5. Porodai számszerint 1-12-en vannak, tehát:

- a) Egy porodások. Monandria I. Sereg. IX.
- b) Két porodások. Diandria II. S. IX.
- c) Három porodások. Triandria III. S. XI.
- d) Négy porodások. Tetrandria IV. S. XVII.
- e) Öt porodások. Pentandria V. S. XXI.
- f) Hat porodások. Hexandria VI. S. XXIV.
- g) Hét porodások. Heptandria VII. S. XXVIII.
- h) Nyolcz porodások. Octandria VIII. S. XXXIII.
- i) Kilenc porodások. Enneandria. IX. S. XXXIX.
- j) Tíz porodások. Decandria X. S. XL.
- k) Tizenkét porodások. Dodecandria XI. S. XLIII.

Porodai száma 12-ön felül van 6.

6. Porodai (szirmaival együtt) a csészé terkolatáról nőttek: Fluorporodások.

Ticosandria XII. S. XLV.

Porodai a vacsorból v. a magyon alól indulnak: Sokporodások. Polyandria. XIII. S. XLVIII.

7. Porodaja 4; 2 egyenlő magas, 2 egyen-

A Vezérfonal... első fejezetének
V. oldala

A Vezérfonal... első fejezetének
VI. oldala

II.

A nemek meghatározása.
Linné rendszerre szerint.

II. Sereg. Kétporodások. Di-
andria.

1. Rend. Egyterműek. Mono-
gynia.

1. Vir. tökéletlen 2.

Vir. tökéletes 3.

2. Származás levelű nagy fa, termése 2
rekesű leppendék. Kőrösfű. Fraxinus 56.

Vizen uszó, levelnemű ószi növény
Lepus. Lemna 22.

3. Bokr. 2 szívós, felső

Lap.

Szinompár. Coraca 123.

Bokr. egy tagu, alsó 4.

4. Tüfele növény, bokr. szabályos 5.

Tüfele növény, bokr. szabálytalan 6.

5. Termése bogysó, vir. fehér

Jagyal. Liquidum 56

Termése tok, vir. színes. Lila. Syringa. 56.

6. Termése 2 rekesű tok 7.

Termése 4 mahkowska 8.

7. Bokr. ajakas. . . . Csikorka. Gratiola 74.

Bokr. szaknem kerék alakú, 4 karclap,

felső karclapai nagyobbak

Szigorál. Veronica 74.

8. Csész. 5 fogu, töltéses bokr. 4 met-

retű . . . . . Deszeix. Lycopus. 190.

Csész. 2 ajaku, bokr. 2 ajaku, ágító

Zsályka. Salvia 60.

Törölkök számanál fogva ide tartoznak:

Lithrum thysocarpifolia XI. s. 1. R. és Ligi-
dium rudérale XV. s. 1. R.

2. Rend. Kéttterműek. Digy-

„A nemek meghatározása” című
fejezet IX. oldala

„A nemek meghatározása” című
fejezet X. oldala

III.

A fajok meghatározása.

Sorozatuk Endlicher rendszeré-
szerint

Főzsnövények. Cormophyta.

II. Alosztály. Kőnnövények. Amphibrya.

1. Rend. Fűszítfélék. Gramineae
Juss.

1. Árpva. Hordeum.

Minden vir. termő, füzere hatosoros

H. vulgare L. Közönséges Á. Füzere lepi-
tott, oldaltálló termései felálló, a gerin-
czhez simulók. 1-2' In. H. Mv.

H. hexastichon L. Hatosoros Á. Füzere

6. Rend. Liliomfélék. Lili-
aceae Juss.

42. Löldevik. Ornithogalum L.

O. mutans L. Konyuló L. Virágfürtje egy-
oldalra lekonyuló, murvai borsóalak,
a kocsánoknál hosszabbak. 1-1 1/2' Mj. In.

O. umbellatum L. Ernyős K. Virágfürt-
jének ~~ke~~ majdnem derékig alatt el-
álló sátorozó kocsánokkal. 3-12" Mj.

43. Sárga. Gagea liliifl.

G. lutea Schult. Sárga L. Fűre egyhágyomás,
magános gyökerevel borsóalak, végei
feknős. 4-8" Mj.

44. Csilla. Scilla L.

S. bifolia L. Kéklevelű Cs. Hagymái
2 levelű, vir. kék, fűrtő, hengeres lóko-
vánon. 6-8" Apr. Mj.

45. Halkotó. Festilbaria L.

„A fajok meghatározása” című
fejezet 1. oldala

„A fajok meghatározása” című
fejezet 17. oldala

F. Meleagris L. Kovalecs H. Szára egyvirágú, vir. lebecnyűlő, fehérrel és pirossal tarka, 6-12" Apr. Mj.

46. Hagyma. Allium L.

1) Hengeres sötét levelűek.

A. Cepa L. Veres H. Szára sötét alján felhűdött, változatos szálcsái körén mindkét oldalról egy kúta fog van, Mv. 4-8" In. Mj.

A. ascalonicum L. Magyaros H. Szára söt. teljesen hengeres, szálcsái körükön fogasok. Mv. 4-5" In. H.

A. Schoenoprasum L. Metelő H. Szára söt. egyenesen vastagok, porolái fagatlanok Mv. 3-12" In. Ag.

2) Széles levelűek

A. scorodoprasum L. Királyos H. L. laposak, keskenyek, tülkön erősen ördöcsök, ernyője hagymatermő 1 1/2-3" In. H.

A. sativum L. Fog. H. L. laposak, söt. levelűek, ernyője hagymatermő gyöktörzsenek hagymái isportosak, női hartyán

ba zártkorzók. Mv. 1-3' In. H.

48. Gyöngyike. Muscari Tourn.
M. comosum Mill. Metelő Gy. Felső vir. kelek, felálló, sokkal hosszabb ková-mak mint alattális piszkosüld virárványos virágai. 1/2-2' Mj. H.

48. Nyulárnyek. Asparagus L.
A. officinalis L. Széles Mj. L. hajszál-alakualak, csomósak, vir. zöldessárgák, boggyós verecs, fenyő. 1-2' In. Ag.

7. Kend. Fukmafélék. Smilacae R. Br.

49. Gyöngyvirág. Convallaria L.
C. maialis L. Magyar Gy. Fokvicsánja van, melynek tövét két levelűnek nyelde behüvelykezű 1/2-1' Mj. In.
C. latifolia Jacq. Metelő Gy. Szára

„A fajok meghatározása” című fejezet 18. oldala

„A fajok meghatározása” című fejezet 19. oldala

A névek latin és magyar
nevei.

A.	Lap.		Lap.
Abutilon LXII	113.	Allium XXXVI	18
Acer LXXX, XXXVIII	115.	Alnus LXXVIII	24.
Achillea LXXIV	41.	Alopecurus XIV	10
Adar XXXI	32.	Althaea LXII	112.
Aeculus XXXVIII	115.	Alyssum LVIII	99
Aethusa XXXI	82.	Amarant LXXVII	32.
Agrimonia XLIV	129.	Amaranthus LXXVIII	32.
Agrostemma XLIII	111.	Anchusa XXIII	67.
Agrostis XIV	9.	Anagallis XXIV	78.
Aira XVI	9.	Anemone I	89.
Ainga I II	65.	Anethum XXXII	84.
Akác L XV	135.	Angelica XXX	83.
Alisma XXXVII	14.	Angelika XXX	83.

A Vezérfonal... névmutatójának
140. oldala

141	Lap		Lap
Anthemis LXXIV	42.	Avena XVI	8.
Anthoxanthum XIV	8.	B.	
Apium XXIX	80.	Babo LXVI	136.
Arabis LX	96.	Bajnóvira XLVI,	
Aranyvirág LXXIII	42.	XLVII	129.
Arenaria XLII	107.	Bajuszfi XV	10.
Aristolobus LXXV	35.	Baka LXXXVI	29.
Arvo XXII	69.	Balhafű LXXII	40
Arorr XXXIII, XL		Baltota LIII	65.
LXI	120.	Banagita XXXIII	55
Arya XII	1.	Baraboly XXXII	85.
Arrhenatherum XV	8.	Baravizh XLVI	130.
Artemisia LXXI	43.	Baros LXX	46.
Asparagus XXXVI,		Benge XIX, XXII,	
LXXX	19.	LXXX	118.
Ayperula XIX	54.	Beise I	89.
Aster LXXIII	39.	Beta XXVII	30.
Astragalus LXV	135.	Betonica LIV	62.
Asiar LXVIII	51.	Betonika LIV	62.
Atracetyl XXXIII	67.	Bibekonty LXXV	22.
Atriplex XXVII,		Bidens LXXIX,	
LXXVII	31.	LXXXIII	41.

A Vezérfonal... névmutatójának
141. oldala

Kádár Ambrus sírköve a szatmári Szamoshid melletti temetőben

1.

20. *Hieracium echiioides* LUMN.

Transsilvania: Langenthal (BARTH). — β) *Tauscheri* N. P. (f. *arenarium* TAUSCHER in sched. p. p. et F. SCHULTZ, herb. norm. nov. ser. cent. VI no. 515 bis p. p.). — Csepel (TAUSCHER); Vas: ad m. Ság (BORBÁS); Szabolcs: Sz.-Mihály (BOHÁTSCH); in cottu Szatmár (DIVÉKY); in cottu Gömör (ST.···). — δ) *pseudalbocinerum* ZAHN (*albocinerum* N. P. I p. 485, nec RUPRECHT!) 1) *minoriceps* N. P. — Versecz (SADLER), Mediasch Transsilvaniæ (BARTH). — 2) *maioriceps* N. P. — Szeben: Szász-Sebes (CSATÓ); Grebenáz Banatus (BORBÁS).

2.

ACTIVITATEA UNUI BOTANIST SÁTMÁREAN DIN SECOLUL AL XIX-LEA:
FERENC DIVÉKY

Károly KARÁCSONYI

Rezumat

În mijlocul secolului al XIX-lea un elev de gimnaziu, Ferenc Divéky – care s-a interesat în mod deosebit de botanică – a întocmit la Satu Mare o mare colecție de plante. Acest elev dotat a adunat în județul Satu Mare o serie de specii interesante, dintre acestea întretimp unele au dispărut din flora teritoriului (*Salix nutans* L., *Acorus calamus* L., *Salix elaeagnos* Scop. și *Orobancha alba* Stephan ex Willd.). În cabinetul de științe naturii al Liceului „Mihai Eminescu” din Satu Mare se păstrează un herbar vechi, în care – probabil – sunt incluse și unele plante pe care Divéky le-a colectat odinioară.

Aktivität eines sathmarer Botanikers vom XIX. Jahrhundert

Zusammenfassung. In der Mitte des XIX. Jahrhundert trug der Gymnasialschüler Ferenc Divéky – der sehr an der Botanik interessiert war – eine grosse Pflanzenkollektion in Sathmar zusammen. Er starb im Jahr 1869 während eines botanischen Ausfluges im Gutin-Gebirge. Der begabte Schüler sammelte im Kreis Sathmar zahlreiche interessante Arten, einige sind davon zwischenzeitlich verschollen (*Salix nutans* L., *Acorus calamus* L., *Salix elaeagnos* Scop. und *Orobancha alba* Stephan ex Willd.). Im naturwissenschaftlichen Kabinett des Lyzeums „Mihai Eminescu” von Sathmar ist ein altes Herbarium bewahrt, in welchem – wahrscheinlich – auch einige von Divéky damals gesammelten Arten inbegriffen sind.

3.

A legszebb anyagot szolgáltatta a Fl. H. számára Vágner L. és Márton J. gyűjteménye. Különösen gazdag pedig Vágner L. gyűjteménye, miről tanuságot tesz következő szaklérfiak névsorozata, kikkel Vágner összeköttetésben állott vagy kiktől indirekt úton is szerzett be magyarországi növényeket herbáriumra számára: Adler, Balek, Barth, Bayer, Borbás, Csató, Czétz, Degen, Dietl, Divéky, Eschfaeller, Fábry, Fritze, Fuss, Grundl, György, Hanák, Haynald, Heuffel, Holuby, Janka V., Janka Irma, Jókai, Juratzka, Komjáty, Koren, Kováts (Munkács), Kováts (Budapest), Krzisch, Lojka, Matz, Pávai, Pawlowszky, Petter, Pichler, Piso, Porutiu, Rell, Richter L., Rossi, Sabransky, Schlosser, Schneller, Schur, Simkovic, Staub, Steinitz, Szénert, Szépliget, Szontágh Nic., Szešlo, Tauscher, Vrabélyi, Vukotinovic, Wiesbaur, Wilhelm, Wolfner stb. Sokat kapott

4.

У колекції є тільки 5 видів, зібраних Вагнером, 4 – з території Закарпаття, серед них такі червонокнижні види: *Salix herbaeas* L., *Narcissus angustifolius* Curt., *Crocus banaticus* Gay. Є також збори М. Гаґлінські (Hazzlinszky) – 24 гербарні аркуші, Цалінгера (Zallinger) – 13, Ф. Дівекі (Divéky) – 1, Лойка (Lojka) – 3, та інших дослідників європейської флори. На жаль не всі підписи на етикетках вдалося ідентифікувати.

Divéky munkásságának említése
különböző nyelveken:

1. Zahn (1910);
2. Karácsonyi (2005);
3. Filarszky (1902);
4. Dzakhman (2010)

733747

a Rosa (b)
tésnek, nem egy-
ak. Jézus példán-
ket, hogy gyáva-
tráljunk meg a go-
szivállalás hűsége-
djunk nemet neki.
A szamosújvári
na-csatorna kény-

V. KERÉNYI-NAGY, Plantae Hungariae. Fasciculus
Rosa x geczii Kerényi-Nagy - Nov. spec.
divekyi Kerényi-Nagy et Karácsonyi
Comit. GILLÁGY, BUCSUMI - VÁRHELY
Leg. Dr Karácsonyi Károly
leg. d. 20. IV. V. 23. HOLOTYPE.

Rosa × *geczii* Kerényi-Nagy nm. *divekyi* Kerényi-Nagy et Karácsonyi holotípusa (№ 733747 in BP)

Fehér pimpó
(*Potentilla alba*) a kővárvidéki herbáriumából

A valós élet gyakran sokkal meglepőbb történeteket szolgáltat mint az írók fantáziája. Ilyen Divéky Ferenc (1848-1869) rövid és megrázó históriája is, aki utolsóéves gimnazistaként indul el kutatóúttjára a Kárpátokba, ahonnan soha többé nem tér vissza. Feldolgozható-e, a jobbára más értékrendekhez szokott XXI. század embere számára az a tény, hogy valaki ilyen fiatalon áldozza fel az életét a tudomány oltárán? Ennek az ifjúnak a tragikus sorsát és mindmáig szinte teljesen ismeretlen munkásságát igyekeztem bemutatni, és egyben őt kortársaimhoz közel hozni. Kezdetből egy ilyen időt áthidaló kapcsolatot kerestem és ezt törekedtem megtalálni. Lélek és lélek között.

Karácsonyi Károly